

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

6. Qua ratione votum conditionale.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

sit solvendo omnia defuncti vota, non est implendum unum, & alia omittenda, sed singula pro rata: Ita Laym. *ibid.* cum enim æque ex vi Religionis debeantur, non est cur unum alteri præponatur.

Tertium. Hæredem non debere vota realia persolvere, fortè ante aditam hæreditatem defuncti obtruncetur commutationem, vel irrotationem; Patet, quia non obligatur hæres ad vota extincta, sicuti non obligatus fuisset ipse vovens, cuius nunc hæres personam gerit. Nam propterea rectè Bon. *disp. 4. cit. de voto, q. 2. p. 5. §. 2. n. 7.* infert Monasterium succedens in bonis professi, non obligari ad solutionem votorum, quæ fortè est emissa ante professionem; si quidem probabile est omnia, etiam realia vota extinguere per professionem.

§. V. An Votum obliget eos, qui sunt sunt alienius potestate.

1. Omnes ratione utentes, nisi specialiter ab habente potestatem inhabiles reddantur, & nisi sint sub alicujus dominio, voto obstringi possunt. Ita S. Th. 2. 2. q. 88. art. 9. & passim. Ratio est, quia omnes hi possunt aliquid Deo gratiam promittere; quare si Deus id acceptat, (ut certe, quia ipsi gratum est, acceptare supponitur) enascetur obligatio.

2. Dixi primò (utentes ratione) ut excluderentur amentes, puerique nondum septennales, nisi evidentè constet perfectò usu rationis potiri; nam in dubio nequaquam potiri præsumuntur ante septennium, ut dictum est *supra, lib. 1. c. 3. §. 17. v. Actus, n. 6.*

3. Dixi secundò (nisi inhabiles reddantur) nam sic Ecclesiæ inhabiles fideles reddidit ad Votum professionis Religiosæ, ante sexdecim annos, & non expleto rite anno probationis, sed fecit non acceptando loco Dei, ea professionis vota. Ita Suar. *lib. 3. de voto, c. 4.* Laym. *lib. 4. tit. 4. de vot. c. 7. n. 2.*

4. Tertio (nisi sint sub alicujus dominio) nati dubitatur, an impuberes Religiosi, servi, uxor, filij, validdè voveant, obligationemque voti contrahant, Quare de his disputandum erit in consequentibus; & prius quidem duobus prioribus, quorum voluntas secundum omnes suas actiones subdita est alteri: nam de cæteris, qui solum ratione materiæ alteri subiectæ, sub aliorum sunt potestate, colligitur ex dicendis, illam esse dependentiam à Superiore, quoad voluntatem, quæ offert; hanc, quoad rem offerendam, rectè monet Valentia 2. 2. d. 6. q. 6. *vers. secundo diligenter.*

Religiosorum, & impuberum Vota.

5. Dico primò, cum Laym *ibid.* & aliis apud citatos esse probabile, horum Vota de materia honesta, quæ non sit præjudicialis superiori, vel patri, valere, parerèque obligationem, nec necessarium consensum positivum dicti patris, vel Prælati, sed sufficere consensum veluti negativum, hoc est, quod hi non contradicant. Si enim, sive ante votum factum, sive postea, illud positivè irritent, non valere votum omnes fatemur. Ratio prædictæ probabilitatis est, quia cum pueri, & Religiosi dicuntur esse sub dominio Prælati, vel patris, quoad voluntatem, non est sensus, quod nihi possint velle, vel nolle; sed quod ejusmodi ille vel velle potest ab illis firmum relinquere, vel irritum reddi, prout ij voluerint. Illud, quoad Religiosos, obiter hic adverte: non posse à suo Prælato irritari Vota eorum de transendo ad arctiorem Religionem; idèquæ esse de quibusdam Votis annexis professioni; quia quoad hæc Religiosus non est subditus suo Superiori, sed Pontifici. Ita Suar. Sanch. Less. quos citat, sequitur Laym. *l. c. n. 6.*

6. Si Religiosus voveat aliquid, quod non licet in ea Religione facere sine licentia, cum supponamus in hac sententia valere votum, quæritur potest, an obligetur licentiam illud faciendi postulare, v. g. si in Religione quapiam non potest quis sine licentia jejunare, at ipse jejunare Deo promissus, tenetur licentiam jejunandi petere?

Respondet teneri: ita Azor. Sotus. Armilla, Rodrig. Sanch. Suar. alique apud eundem Laym. *ibid.* n. 7. qui enim se obligat ad finem esse obligat & ad media saltem ordinata, quæ sunt necessaria ad finem; talis autem nunc est licentia Prælati: excipe nisi expresse, vel tacite factis intellexisse.

7. Illud certe duplicem est, An tunc Religiosus obligetur declarare superiori suum votum: facilius enim fortasse Superior licentiam concedet. Respondet, licet tutius sit, suum votum explicare, tamen non obligari probabile esse censeo, cum Cajet. Navarr. Suar. Sanch. contra Sotum Less. Azor. apud Laym. *ibid.* nisi tamen aliud expresse, vel tacite vovens intenderit. Ratio est, quia, cum voti obligatio strictè sit interpretationis, non est censendum voventem se obligasse, nisi ad media ordinaria, non verò ad extraordinaria; at ad præstanda ejusmodi opera, sufficit Religioso, si suum desiderium superiori ostendat. Fac Religiosum promississe dare quid alicui, quod sine licentia dare non licet: nonne satis ei erit petere licentiam donandi, sine necessitate explicandi se promississe: ita profectò: ita igitur in casu nostro.

8. Dico secundò, aliquos docere omnia, etiam de actibus externis, vota Religiosorum, atque impuberum, etiam Patri, vel Prælati, non præjudicantia, esse invalida, nec obligationem ullam inducere, nisi positivè ipsi consentiant, seu approbent. Itaque hæc sententia requirit ad voti validitatem, scientiam, & consensum superioris positivum: illa prior allata n. 5. solum requirit Superiorem non contradicere, etiam si ignoraret. Ratio hujus sententiæ duci possit, primò ab autoritate, eam enim videtur docere S. Thoma, quam effert Valentia 2. 2. d. 6. q. 6. p. 6. Hæc sunt sancti Doctoris verba 2. 2. q. 88. art. 3. ad 3. *Nul- lum Votum Religiosum est firmum, nisi sit de consensu Prælati.* Idem habetur c. *Monacho* 20. q. 4. ubi ex S. Basilio refertur non licere vovere Monacho sine consensu Abbatis, si altera voverit, frangendum esse votum.

Ratio secunda potissima esse potest, quia ex quo Deus acceptavit votum professionis in sui cultum, & impuberes potestati Patris propter eorum fragilitatem subjecit, satis probabiliter dici potest, ipsum Deum non acceptare obligationes illorum, nisi ij, quos superiores, & veluti directores eis præscripsit, positivè consentiant. Hæc opinio non placet, neque enim ratio subjectionis tanta est in prædictis, ut libertatem volendi cetera alia tollat: ergo nec putandum est tollere libertatem volendi vovere in rebus nihil præjudicantibus superiori. Lege eundem Valentiam *ibid.* *vers. cæterum tutius est.*

§. VI. Quæritur obliget Votum conditionale.

1. Si Votum fiat sua conditione præterita, vel præterita quacunque, vel sub conditione futura necessaria: ut: *Voveo jejunium, si pater meus mortuus est, si nunc vivit, si cras oriatur sol,* non suspenditur voti obligatio, posita veritate conditionis. Ita Azor. p. 1. lib. 11. cap. 15. quest. 9. Sanch. *lib. 4. in dec. cap. 23.* alique, quia conditio habetur pro impleta, adeoque habetur, ac si ejusmodi votum purè, seu sine conditione contractum fuisset.

2. Rursus, votum sub conditione impossibili, ut: *Voveo jejunium si volavero,* nunquam obligat, quia nunquam ea conditio ponitur. In quo ex Sanch. *ibid.* num. 8. Bonac. *disp. 4. de voto, quest. 2. p. 2. num. 3. vers. dico* 2. votum differt à contractu matrimonij, & ab ultimis voluntatibus; hæc enim valent, conditione impossibili rejecta; ratioque diversitatis, satis nunc illa sit, quia in his ita leges sanxere, quod non est in voto.

3. Hic ergo solum sermo remanet de voto sub conditione futura contingente, v. g. *Voveo me jejunaturum si meus pater convalesceret.* Ajo Ante impletam conditionem obligationem voti manere suspensam; ea posita, statim obligationem urgere. Ita Sanch. *loc. cit. cap. 22. num. 18.* Ratio ducitur ex intentione voventis, sic enim sibi ipse voluit legem imponere. Quod si sub duplici conditione vovit,

non teneas. Idem esset, si quis, v. g. voveret Religionem, si Petrus positive approbet, si confessorius consilium daret, &c. licet sine voto Petrus, vel Confessorium rogare, ne approbet ne det consilium, &c. Dico, quavis aliqui negent cum Sanch. quoad petitionem, c. 23. n. 34. esse tamen probabile licere, quia sic petendo, verè, & absolute non ponitur impedimentum voto, cum semper liber maneat pater ad accedendum, &c. Petrus ad approbandum, Confessorius ad dandum consilium, &c. In Suar. lib. 4. de voto. c. 27. num. 18. Laym. lib. 4. tract. 4. cap. 6. q. 6.

Conditio qua ratio implenda.

Primo: An sufficiat conditionem impleri æquivalentem, an sit necesse, ut impleatur sub propria forma? Vnde quis, v. g. elemosynam, si ex negotiatione frumentum, lucrum reportet: An si lucrum obtineat ex alio negotio, v. g. collectione fructuum sui prædij, ad illam elemosynam obligetur: idem in casu, quo frater voverit se ingressurum Religionem, si foror nupserit, vel alius, si pater divitias obtinuerit; quia, hi propter eandem paupertatem sunt ipsis impedimentum: quaritur enim, an si foror, & pater aliquem statum assumant, ut impedimento amplius non sint, ad Religionem ingressum ad aliam obligationem? Respondeo, quando votum determinatum illa determinata: Si ex ea præcedente negotiatione lucrum acquirat, si pater dixerit, si foror nupserit, non obligari, quia non ponitur conditio, quam præcedere intendebat vovens, ut patet ex dictis: At difficultas est, quando sub illa conditione votum, non obstat habendi lucrum, vel divitias patris, vel fororis recipias, sed quia iudicat his positis se habiturum, unde pauperibus subveniat, & habiturum faciliorem aditum ad Religionem ingressum. Obligari docent aliqui cum Sanch. lib. 4. in Dec. c. 13. n. 26. quia intentio voventis fuit, ne impediretur a paupertate: at jam per illam æquivalentiam verè non impeditur; ergo, &c. Sed probabile magis est cum Caltr. 1.3. tr. 1. §. 2. l. p. 17. n. 5. non obligari, quia votum nuncupans non se obligavit in eventum, quo cessaret quomodocunque impedimentum, (nisi si expresserit) sed quod cessaret illo modo, quo ipse expressè pronuntiavit: v. g. ex determinata illa negotiatione frumentaria, non ex fructibus in agro collectis.

Secundo, An possit licite impediri ejusmodi conditio a vovente? Voveo, v. g. Religionem, vel primò, si ego, vel secundò, si meus pater Panorum accedamus, quæro, possumne, vel ego non accedere, vel patrem, ne accedat, impedire.

Respondeo primò, quando à te conditio dependet, nam propterea integrum tibi est Panorum non adire, & sic obligationem subterrefugere. Ita Bon. disp. de Voto 4.3. p. 2. n. 5. Ratio est, quia, si quid vovisti sub conditione liberè à te pendente, signum, te intendisse cum tua libertate illam esse ponendam. Quadam nobilis Matrona vovit primò, quoties domo exiret, statim elemosynam, vovit secundo, quoties in novum templum ingrederetur, jejunaturum in honorem Sancti Xaverii. Illa ergo nec domo egrediebatur, ne dispen elargiretur; nec templum adhibebat, ne ad jejunium obstringeretur. Dixi primò, licere ei domo non egredi, quia ab ipsa dependet hæc conditio, & consequenter posse elemosynam non distribuere. Dixi secundò, idem, quantum est ex hoc capite, licere in voto ingressum in templum; sed addidi hoc votum imprudenter fuisse emittum; & quia retrahit à meliore bono frequentandi Ecclesias, esse irritum, & nullum, ac propterea liberè illa mulier in templum ingredebatur sine necessitate jejunandi.

6. Respondeo secundò. Quando conditio ab alia dependet, eam impedire vi, vel fraude non potes. Ita Sanch. lib. 4. de Voto. c. 13. n. 26. quia, dum conditionem ponendam in alienam voluntatem remisisti, signum fuit, te vovisse, velle dependere ab aliena, non à tua voluntate: at à tua omnino dependeres, si posses modo dicto impedire. Dixi (vi, vel fraude) in quo omnes convenimus: nam utrum liceat bonis artibus, nempe petendo, rogando, persuadendo, controversia est; ut si in dicto exemplo roges tuum patrem, ne Panorum accedat, ut si ad votum

non teneas. Idem esset, si quis, v. g. voveret Religionem, si Petrus positive approbet, si confessorius consilium daret, &c. licet sine voto Petrus, vel Confessorium rogare, ne approbet ne det consilium, &c. Dico, quavis aliqui negent cum Sanch. quoad petitionem, c. 23. n. 34. esse tamen probabile licere, quia sic petendo, verè, & absolute non ponitur impedimentum voto, cum semper liber maneat pater ad accedendum, &c. Petrus ad approbandum, Confessorius ad dandum consilium, &c. In Suar. lib. 4. de voto. c. 27. num. 18. Laym. lib. 4. tract. 4. cap. 6. q. 6.

Sed cetero, quis cum gravi culpa vi impedierit conditionem ab alio pendente, v. g. fraude, vel vi impedierit Confessorium, ne approbaret, ne consilium daret, &c. teneaturne ad votum servandum, tamen si id præstiterit, si finem non servandi votum; an solum peccavit impediendo, sed nunc ad votum non obligetur? Respondet, si adhuc res est integra, cessare debetis ab impediendo (id quod nemini dubium est) & expectare, an ponatur conditio, hoc est, approbatio, ut votum serves: at si conditio amplius ponit non potest, ut si Confessorius, & Petrus mortui sint, quid dicendum? Suar. Quem sequitur citatque Laym. l. c. 7.3. Caltr. 1.3. tr. 1. §. 2. disp. p. 17. n. 11. alique probabile putant non teneri amplius. Sed generi putant Bonacina disp. 4. cit. q. 2. p. 2. n. 6. & 7. Ratio hujus est, quia ex eo, quod vovisti sub conditione dependente ab alio, tacite te obligasti velle ingredi, v. g. Religionem, si per Patrem non stes apponere conditionem; at jam in casu nostro non per Patrem, sed per te impediendum stetit; ergo, &c. Affert exemplum: Si promiseris dare decem asses Petro, si tuam domum ingrediaris, tu verò illi fores claudas, ut ipse ingredi nequeat, teneris promisso, quia per te, non petrum stat, quominus in ingrediaris. Ratio Laym. est, quia conditio, quam omnino, & expressè respexit intentio voventis, non adest, nec adesse potest. At votum non obligat ultra expressam intentionem voventis; quare immerito (ait) recurritur ad tacitam; quandoquidem hic adest expressè contraria. Ad exemplum responderet, id verum esse, quia in promissionibus humanis sic leges, considerata ea tacita obligatione, statuerunt, quod non est in promissionibus Deo factis, in quibus tota obligatio pendet ab ipsa expressa intentione voventis. Vtraque opinio est probabilis.

Si votum fuit non sub conditione de positivo consensu, sed solum de negatione consensus: dicam mox §. 6. n. 10.

8. Quid de industria male se in Religione gerit ut sic dimittatur, etiam post biennium in societate, non est tutus in conscientia, sed post dimissionem, debet instanter petere ingressum, ut votis satisfiat. Ratio nostra (quæ enim adducitur à Castro Pal. 3. tr. 1. §. 2. l. p. 17. n. 13) non satisfacit) est, quia res semper est integra, si quidem qui sic se male gessit, potest se emendare: unde & debet juxta modum dictæ impedimentum per fraudem appositum tollere, & per ingressum bonis virtutibus associatum à dolo desistere.

Quod si fraude, qua usus es ad extorquendam dimissionem detecta, Superior ad quem pertinet dimittere simul, & recipere, te nihilominus repelleret, liber manebis. Ita idem tr. 3. tr. 16. disp. 4. p. 2. a. n. 1. quia apriundo fraudem fecisti pro virili parte, quod in te fuit. Cur dixi ad quem pertinet dimittere simul, & recipere? vide apud Castro P. ibid.

§. VII. Quomodo obliget Votum penale.

1. Quid sit Votum penale, & quid in eo principaliter intentatur, dixi supra, cap. 1. §. 2. num. 1. Aliud autem est simplex, aliud duplex (nam si voveat non ludere, & item si ludet, se jejunaturum, duplex est: alterum absolutum, hoc est, votum non ludendi; alterum sub conditione, ludi, hoc est, si luserit, volendi jejunare. Vtrumque tamen unum constat votum, quia ad unum abstinentionem à ludo tenet.